

بیمارستان شهدای هفتم تیر

پرتودرمانی پستان

پرتو درمانی چیست؟

پرتو درمانی یا رادیوتراپی، روش درمانی است که در آن تومور با اشعه X با انرژی بالا تحت تابش قرار می گیرد. پرتو درمانی شبیه به انجام اسکن است بیمار در حین تابش پرتو، درد یا گرما احساس نمی کند. پرتودرمانی خارجی با دستگاه هایی به نام شتاب دهنده خطی، در شرایطی که بیمار، بی حرکت در وضعیت درمانی قرار می گیرد انجام می شود. جلسات درمانی با توجه به نوع بیماری در زمان های تعیین شده به صورت جلسات کوتاه روزانه، از شنبه تا چهارشنبه انجام می گردد در روزهای آخر هفته و روزهای تعطیل معمولاً انجام نمی شود. پزشک، جزئیات آن را برای شما توضیح خواهد داد. در پرتو درمانی خارجی هیچ ماده رادیواکتیوی وارد بدن شما نمی گردد و بعد از درمان به راحتی می توانید بدون محدودیت با دیگران، حتی اطفال زنان باردار در ارتباط باشید. برای خانم ها بسیار مهم است که باردار نباشند، حتی مقدار کمی پرتو می تواند به جنین آسیب برساند. در صورت احتمال بارداری لطفاً به کارشناسان پرتودرمانی یا پزشک خود اطلاع دهید.

پرتودرمانی شما چگونه تهیه و اجرا می گردد؟

پرتودرمانی نیاز به طراحی دقیق درمانی دارد که توسط پزشک متخصص رادیوتراپی-آنکولوژی، متخصص فیزیک پرتودرمانی و کارشناسان پرتودرمانی انجام می گردد. پس از معاینه پزشک و تهیه مدارک لازم، (تصویربرداری و آزمایش ها...) طراحی درمان برای شما انجام می گردد. طراحی درمان معمولاً از سیتی اسکن برای تهیه تصاویر از بدن شما، آغاز می گردد در هنگام انجام سیتی اسکن علامت هایی روی بدن شما گذاشته می شود و سپس به محل علامت ها بصورت چند نقطه خالکوبی می گردند، چرا که لازم است بدن شما در طول پرتودرمانی وضعیت ثابت داشته باشد. به دلیل اهمیت بی حرکتی اندام تحت درمان ممکن است نیاز به قالب گیری جهت ابزار ثابت کننده بدن باشد.

سپس به شما نوبت درمان داده میشود. در جلسه اول پرتودرمانی کارشناسان پرتودرمانی به شما راهنمایی های لازم را خواهند کرد.

توصیه های مهم در دوران پرتودرمانی:

- مایعات کافی بنوشید، علی الخصوص در صورتی که تحت درمان شیمی درمانی قرار دارید.
- رعایت بهداشت پوست برای احتمال کاهش ایجاد زخم های پوستی ضروری است.
- در طول درمان از لباس هایی که پوشیدن و درآوردن آن ها راحت تر و سریع تر است استفاده نمائید.
- استراحت کافی و تغذیه مناسب داشته باشید.
- در صورت بروز عوارض و یا مشکل جدید پزشک معالج خود را مطلع سازید.

عوارض احتمالی پرتودرمان پستان

- پوست: پوست شما ممکن است در طول درمان، دچار قرمزی، خارش و یا زخم گردد. عوارض پوستی معمولاً ۱۰ روز بعد از شروع درمان ایجاد می گردند و در نواحی چین های بدن ممکن است عوارض پوستی شدید تر بوده و بصورت تاول، بروز کند. برای کاهش این عوارض در حد امکان از پوشیدن لباس های چسبان و پلاستیکی و سوتین های فنردار و کش دار خودداری کنید. از ساییدن و مالیدن و تحت تحریک محل درمان خودداری کنید. از مواد محرک (ضد عرق و عطر) در محل درمان استفاده نکنید. از تابش مستقیم آفتاب به ناحیه درمان جلوگیری کنید. پس از در پایان درمان، عوارض پوستی در ۷ الی ۱۰ روز تشدید می گردد و سپس معمولاً در طی ۴ هفته برطرف می گردند.

بیمارستان شهدای هفتم تیر

پرتودرمانی پستان

- خستگی: پرتودرمانی میتواند باعث بروز خستگی گردد. این عارضه میتواند به علت رفت و آمدهای روزانه به بیمارستان و یا پرتودرمانی باشد. خستگی معمولاً ۴ الی ۶ هفته بعد از پایان درمان بهبود مییابد. فعالیت ورزشی خفیف در کاهش خستگی مفید است. - لنفادم: خانمهایی که تحت جراحی و پرتودرمانی ناحیه زیر بغل قرار میگیرند، در خطر ایجاد و یا تشدید تورم در بازو و دست میباشند. در صورت وجود ورم شدید، با نظر پزشک معالج به متخصص فیزیوتراپی ارجاع می گردید.

خلاصه‌ای از توصیه های لازم در بیماران مبتلا به سرطان پستان:

- پیشگیری از بریدگی عمیق، خراشیدگی و یا هرگونه تحریک و فشار در دست و بازوی سمت پستان مبتلا.
- استفاده از دستکش در هنگام نظافت منزل و یا شستن ظروف.
- عدم تزریق واکسیناسیون یا خونگیری در بازوی سمت مبتلا و عدم استفاده از آن بازو برای گرفتن فشار خون.
- عدم استفاده از زینت آلات (ساعت مچی، انگو، انگشتر و...) و دستکش و لباس چسبان با آستین ها و یا حلقه آستین تنگ.
- در هنگام جابجایی ظروف داغ از روی اجاق یا داخل فر، حتماً از دستگیره ها استفاده کنید.
- مراقب نیش زنبور و یا سایر حشرات باشید.
- برای اصلاح زیر بغل طرف مبتلا از تیغ و یا وسایل مشابه که سبب تحریک پوست می شود استفاده نکنید و ترجیحاً طوری که تماس مستقیم با پوست نداشته باشد این کار را انجام دهید (به طور مثال کوتاه کردن با قیچی).
- از اسپری و عطر و مام و دئودورانت در ناحیه زیر بغل استفاده نمائید.
- از حمل اشیاء سنگین تر از ۲ الی ۳ کیلو گرم یا جابجایی و کشیدن اشیاء با دست طرف مقابل مبتلا خودداری کنید.
- در صورت ایجاد ضایعه یا آن نیش زدگی و بریدگی، ناحیه ضایعه را شسته و ضدعفونی نمائید و آن را با یک بانداژ تمیز بپوشانید.
- در سوختگی و بریدگی های وسیع تر، فوراً به پزشک متخصص مراجعه نموده تا برایتان آنتی بیوتیک و داروهای لازم را تجویز نماید.
- این ناحیه را در معرض آفتاب قرار ندهید در صورت اجبار، حتماً از لوسیون های ضد آفتاب استفاده نمائید.
- در هنگام نشستن و یا خوابیدن سعی کنید دست شما تکیه گاه داشته باشد و از آویزان ماندن آن جلوگیری کنید.
- فراموش نکنید که این توصیه ها نباید برای شما تداعی کند که دچار نقص عضو شده اید، شما می توانید کارهای سبک منزل از جمله گردگیری، مرتب کردن تختخواب، آشپزی و سایر کارهای منزل را با وضعیت مناسب دست انجام دهید، تا اندازه‌ای که خسته نشوید.
- سایر عوارض: برخی از بیماران که تحت پرتودرمانی غدد لنفاوی فوق ترقوه قرار می گیرند، ممکن است دچار سوزش گلو یا گلودرد شوند. در صورت بروز این علائم، پزشک معالج خود را مطلع سازید.

پیگیری پس از پرتودرمانی

بعد از اتمام دوره پرتو درمانی، عوارض درمان ممکن است تا چند هفته ادامه یابد و یا حتی تشدید گردد. در پایان رادیوتراپی، پزشک معالج، توضیحات لازم و راهکارهای درمانی را به شما می آموزد.

بیمارستان شهدای هفتم تیر

پرتودرمانی پستان

معمولاً پس از پایان پرتودرمانی، توسط پزشک معالج ویزیت خواهید شد و سپس به طور معمول ویزیت مجدد شما ۶ الی ۱۲ هفته به بعد از پایان پرتودرمانی خواهد بود. پزشک معالج، معاینات، آزمایش ها، تصویربرداری ها را برای شما توصیه می کند و سایر روش درمانی را به شما نشان خواهد داد.

تاریخ تهیه : اردیبهشت ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری : شهریور ۱۴۰۳

فرد تأیید کننده : دکتر حمیدرضا دهقان منشادی

مسئول فنی مدیرعامل شرکت پرتو تابش مفید

بخش رادیوتراپی آنکولوژی

کد: Pa-HPT-113

سایت بیمارستان :

WWW.HOSPHT.IUMS.AC.IR

تهیه و تنظیم : واحد آموزش ارتقای سلامت

بیمارستان شهدای هفتم تیر